

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
redacțiunile din următoarele orașe:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenfald & Emerich Lesner,
Holnrieh Schalek, Rudolf Wosse,
A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
cundă garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicarii mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagină 8 a o
seră 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din întru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, eteșiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 32.

Brașov, Vineri 11 (23) Februarie.

1900.

A doua apărare a lui Szell.

Érăși a vorbit ministru-președinte Szell la încheierea debaterii generale asupra bugetului ministeriului de interne. Și a vorbit tot despre nenorocita cestiune a naționalităților. De astădată Szell și-a început discursul cu o constatare mult semnificativă. „In debateră generală“, dize el, „a sburat o săgeată asupra-mi din acea tolbă, ce conține mai multe săgeți pe seama mea, și a vrut să mă vulnereze. Acesta săgeată a fost îndreptată asupra-mi în cestiunea naționalităților“...

E clar, ce vră să dăcă ministru-președinte cu cuvintele de mai sus. Are dușmani în cameră și-i are chiar în sinul majorității. Clica fostului ministru-președinte Banffy și-a ridicat capul din nou și amenință pozițiunea lui Coloman Szell, care a pricinuit căderea șefului ei. Săgeata de care vorbește Szell a venit dela Komjathy, care, deși opozițional, a fost și este unul din cei mai mari adoratori ai lui Banffy. Așa a fost planul, ca Szell să fiă atacat pe tema cestiunii naționalităților.

Fapt este, că Szell a simțit îndată de unde vine atacul și i-a dat însemnătatea, ce o are. Acesta s'a vădut și din modul, am pute dice îngrijat, cu care s'a silit a se apăra contra atacurilor lui Komjathy și a justifica înaintea forului public și ovinist politica sa națională. In ședința de ieri a camerei a revenit asupra cestiunii naționalităților și a aflat de lipsă a precisa mai clar vederile și principiile sale în politica față cu naționalitățile, ca să delăture ori-ce neînțelegere, fiind-că a vădut, că Komjathy încă tot „mai are indoeli.“

Adevărat, că deocamdată săgeata nu și-a ajuns ținta și Szell a rămas nevulnerat, dér în schimb ministru-președinte a dovedit din nou, că deși e bine cuirasat, cum crede el, totuși se teme de cei-ce îl atacă ațitând fanatismul masselor maghiare cu vaietele lor, că „statul național maghiar“ va peri cu zile, din cauză că guvernul nu vră să stăpănească cu foc și fier naționalitățile nemaghiare.

Ministru-președinte s'a silit a dovedi din nou lui Komjathy, că pôte fi și energic și nemilos când e vorba de a sugruma „agitațiunea în contra statului“ și că va săi să pună șurubul și să facă scurtă socotelă și cu agitatorii naționalităților. Numai într'un punct se abate dela părerea celor cu săgețile: nu vră să prigonească pe nimeni, vră să procedă cu cruțare acolo, unde nu-i lipsă de energiă, dér va pași cu energiă, unde va fi lipsă de ea. Slovaciului Matei Dula, care s'a adresat la el în cestiunea școlilor slovace, i-a spus: „Să ne lămurim. Pretind, ca să fiți și să vă mărturisiți credincioși acestei patrii. Cu cel ce nu face profesiune în privința acăsta, nici nu stau de vorbă“.

La întrebarea, decât scie tot, ce se pregătește în contra statului un-

gar, Coloman Szell răspunde, că are informațiuni autentice pe cale diplomatică. Ambasadorul dela București „e Ungur“ și în decursul tratărilor cu guvernul român, carî au durat nouă luni, s'a convins, că ambasadorul austro-ungar a reprezentat interesele maghiare în modul cel mai patriotic. A promis șeful guvernului, că bucuros va cheltui o mai mare sumă pentru serviciul de informațiuni, dér nu numai din punct de vedere al naționalităților, ci și din acela economic.

A vorbit érăși de cestiunea institutelor de bani române, sulevată de Komjathy, temându-se, ca nu cumva „indoelile“ în privința acăsta să nu fi fost de tot risipite prin observările sale de mai înainte. A dis, că nu-i lipsă de intervenția guvernului, pe câtă vreme aceste institutute române vor lucra pe teren economic conform legilor, dér îndată ce ar urmări tendințe politice, ca să desposedeze proprietatea maghiară (?) guvernul va fi cu ochii în patru. A sfătuit din nou, că mai bine să pôte controla activitatea institutelor de bani române pe cale socială. Ér pentru a astupa și mai mult gura lui Komjathy, a făcut și statistică arătând, că în comitatele Alba-inferiără, Torontal, Făgăraș, Arad, Coșocna, Trei-Scaune, Bihor, Timiș, Bistriță-Năsăud, Solnoc-Dobăca, Hunedóra și altele, s'au înființat cu totul 77 institutute de bani române și 217 maghiare; raportul nu este dér nicidecum nefavorabil.

Tôte acestea le-a declarat din nou ministru-președinte Szell, ca să se apere în contra săgeților, ce vin dela ómenii lui Banffy, carî singurî au pus la cale întrăga acăsta debateră asupra naționalităților. Décă ar fi fost numai după Szell, el n'ar fi dis pôte nici un cuvânt în cestiunea naționalităților.

Acum însă s'a avântat la finea discursului său de ieri până la tonul înalt și scârțăitor al fostului ministru-președinte Tisza Kalman esclamând: „Vom face și pe Daco-românî să simtă, că statul maghiar e încă destul de tare, ca să nu sufere nici un fel de agitațiune contra statului“.

E în adevăr penibilă situațiunea lui Szell Kalman, în mijlocul neșățioșilor șovinisti, carî s'au datat să înghită la fiă-care dejun și la fiă-care masă câți-va „agitatori“ daco-românî, panslavî și pangermanî, când se vede silit de ei ași părăsi tactica sa, amăgitoare printr'o blândețe și dulcătă aparentă, și a posa ca tigrul, ca să mulcomescă masele fanatisate maghiare.

De géba asigură Szell, că în punctele cardinale e una și nedespărțit cu toți șovinisti, căci malcontentii dintre aceștia nu-i vor da pace să-și ducă la sfârșit politica sa cu ghiarele ascunse, și cine scie, decât nu este mai bine așa.

Situațiunea în dietă.

(Banffy și Szell)

Organul partidei populare catolice, „Alkotmany“ se ocupă în primul său dela 21 l. c. cu debaterile din parlament, carî de mai bine de o săptămână se învîrtesc în jurul cestiunii naționalităților. După-oe fôia ungrăscă constată, că acum s'au ridicat membrii aceleasî partide (guvernamentale-liberale) să vorbescă despre naționalități, unii injurându-le, alții laudându-le — dice:

„Acăsta nu este o discuțiune conșciențioasă, ci-o luptă politică: luptă pentru putere. Se pôte sustine cu curaj, că în debateră acăsta Coloman Szell și-a pierdut rolul conducător. Nu de giaba se adună ómenii lui Banffy de câte trei-patru-ori pe săptămână în palatul din strada domnescă sub pretext de-a petrece la ceai. Acolo șede omul, care a infundat partida guvernamentală în discușiunea naționalităților, care a pus ciungărit puterea de rezistență a lui Coloman Szell, care e ađi stăpânul situațiunii și a partidei liberale. Aderenții lui Banffy crescând în număr umbli ađi la cameră cu capul ridicat, ér aderenții lui Szell sunt indispuși. Ómenii lui Banffy domină, ei conduc debateră în parlamente, din partea partidei și aderenții lui Szell sunt incapabili a recuceri pozițiunile pierdute. Nu mai e sigur nici acăsta, decât Horanszky va fi ori nu ministru-președinte și când?“

„Acăsta e rezultatul cunctaturei de un an. Atmosfera parlamentară este ađi tot așa de nesănătósă, cum a fost sub Banffy. Dispozițiã apăsată pretutindenî, unde se aștepta, că după căderea lui Banffy situațiã va fi mai tolerabilă. Acum e anul optimismul a creat în guvernarea noastră optimism, ér acest optimism a creat pesimismul în cei cu sentimente mai bune. Aerul camerei e înădușitor. Toți așteptă nervoși clarificarea situațiunii. Trebuie să vină o șguduire, un vifor, care să curețe aerul. Situațiã este ađi ca acăsta în răboiul anglo-bur. Adevăratul răboi numai acum urmază și nu putem săi, decât momentul deciziunii“...

Cum e administrațiã maghiară?

— La întrebarea acăsta răspunde minunat de potrivit și în colorî fôrte vii gazetarul ungr Bartha Miklos dela „Magyarország“. Étă ce dice el: „Totul atărnă (vorbesce de individ și de cetățên. — Trad.) de raporturile în care te afii cu partiã (din dietă.) Partiã este la noi un concept mai înalt decât însa-și dumnezeirea. Partiã e atotputernică, vecnică și atotșcitoră. Iși întinde aripile și ghiarele peste tôte darăverile vieții tale private. Iți arangază moștenirea, creditul și afacerea de asigurare. Iți mărită fata urită. Dă funcțiune fiului tău. Iți mână apa pe móră. Iți face drum prin pustă. Construesce liniã ferată pe lângă grănarul tău, deschide piață pentru puii tăi, dá întreprindere prietinelui, medalii óumnatului, post de bancă ginerului și profesură de universitate fratelui... Astfel e administrațiã maghiară burocratică și de partid“...

Minunat tablou!

Manifestațiunii după procesul dela Baia de Criș. Ca întregire a amănuntelor, ce le-am adus despre frumósele

manifestațiuni, ce s'au făcut tinerilor români universitarii condamnați pentru sərbătorirea memoriei lui Avram Iancu, mai aducem astăđi următoarele:

Dela Brad, tinerii condamnați s'au întors érăși la Deva, unde din nou au fost óșpeții d-lui Francisc Hossu-Longin, în a căruia casă fură primiți cu multă căldură și ospitalitate, ér d-l advocat Dr. Al. Hossu dete în onóra lor o cină, la care luară parte mai multe dame române din Deva. Vineri, în 16 Febr. n., plecară din Deva. La plecare d-na Elena Hossu-Longin, cu câte-va cuvinte însuflețite, oferi tinerilor câte-un frumos buchet de flori. La gara din Deva li-se oferî alte buchete de flori din partea d-relor Ardeleanu, carî merse-seră la gară împreună cu alți câți-va inteligenți.

Tinerii au fost însoțiți până la gara dela Orăștia de d-na și d-l Hossu. In gara dela Simeria, tinerii fură întâmpinați cu urări de „să trăescă“ din partea mai multor preoți, dame și domni din împrejurime. O frumósă manifestațiã li-s'a făcut și la gara din Orăștia, unde de-asemena fură întâmpinați de domni și dame române, în numele cărora salută pe tineri D-na Barițiu.

La Clușiu s'au reintors Vineri s'era, unde fură așteptați la gară de un mare număr de universitari, carî li primiră cu urări de „să trăescă“. S'era, tinerii în număr de 35-40 se întruniră la un restaurant, unde petrecură câte-va minute în vorbiri și cântări însuflețite.

Austro-Ungaria și Serbia.

După „Politische Correspondenz“ noul ministru austro-ungar la Belgrad, cu ocazia primei sale audiențe, a relevat faptul, că regele Serbiei a avut ocașia, când cu ultima lui vizită la Viena, să primescă probe sincere de simpatia împăratului Francisc Iosif către regele, dinastiã și regat, și de a cunósce principiile monarhiei, care respectă drepturile și libertățile celorlalte state, având ca scop principal menținerea păcei, care este indispensabilă pentru realizarea dorinței regelui Serbiei, de a face din regatul său un element de ordine și de stabilitate în Balcani.

In răspunsul său, regele Alexandru a relevat sentimentele de devotament tradițional ale dinastiei sale către Impărat, venerațiunea sa pentru persoana lui Francisc Iosif și a afirmat, că este una din sarcinile principale ale guvernului său de a întretine și de a desvolta bunele relațiuni cu imperiul vecin, și de a reprezenta de asemenea o politică de ordine și de stabilitate.

Cestiunea naționalităților în dietă.

In dietă — după cum am arătat și ieri — se continuă discușiunea asupra cestiunii naționalităților. Étă ce și cine au vorbit în ședința de alaltăieri, Marți:

Br. Solymossy e de părere, că în afacerea naționalităților trebuie să se procedă cu tact și nu e corect a ataca ómenî singuraticî pentru faptele lor. Legea dela 68, dice, garantăză naționalităților drepturi număróse și Maghiarii n'ar trebui și nu-i permis să le conturbe în aceste drepturi, chiar și din punct de vedere al cavalerismului.

Vessî I. polemiză cu Werner în cestiunea naționalităților. Se légă mai întâi de ceea-ce a dis Werner, că „nu e eschis,

ba ar fi corect din punct de vedere al statului maghiar, decât drept rezultat al viitorilor alegeri, vom avea norocire în parlament de partidă naționalităților aliate. Lui Veszi nu-i trebuie o astfel de partidă. El ar dori însă, ca naționalitățile să intre în dietă, *alături-rându-se partidelor maghiare existente*. Vorbesce apoi despre Sași, căci dă Sașii l'au aclamat deputat în cercul Sebeșului-săses.

Sașii, dize el, sunt convinși, că ei sunt aliați născuți ai Maghiarilor, că ideea de stat maghiar și națiunea maghiară este unicul lor exil în *contra valahisării*. Declară, că asta a auzit-o el și din gura unui Sas radical. Să mergem numai la Sibiu și să facem cunoștința Sașilor, ér aceștia să nu-și mai trimită fiil în Göttinga, Heidelberg, ci la Budapesta, să învețe unghurese.

Schmidt C.: Merg ei și la Clușă și la Budapesta.

Veszi declară, că în cestiunea naționalităților e de părerea lui Szilagyî, care a dîs odată, că nici politica statului maghiar, nici patriotismul nu pretinde în Ungaria nimicirea naționalităților. Care însă, ca acestea să fie credincioase statului maghiar. Tot asta o dize și Szell.

Werner Gy. cere cuvîntul pentru a da câte-va lămuriri. El nu e nici decît aderentul tendențelor federaliste. A dîs însă și repetă a declara, că decât Românii ar părăsi pasivitatea, din cercurile române ar fi trimis deputați la dietă și atunci mișcarea naționalităților s'ar reduce în cadrul constituției și ar înceta revoluția latentă, ce se numește pasivitate. Acestă schimbare ar fi hotărît în interesul statului maghiar. Werner un numai că nu dorește revizuirea legii de naționalitate, dér vede în această lege ađi și în viitor o mare nenorocire și o conturbare a raporturilor. Oratorul recunoșce, că nu s'a pronunțat mai pe larg asupra *cestiunei române*; nu afla de lipsă, căci a desfășurat-o ministru-președinte Szell, spre liniștirea tuturor.

Meltzer V. (sas) polemizează cu Werner și Komjahy și se pronunță în afacerea legii maghiarisării numelor de localități. Declară, că Sașii s'au luptat contra acestei legi, pe cănl era proiect, acum însă după-oe proiectul a devenit lege, *ei vor respecta-o*.

Mai vorbesce Vargics combatînd legea de naționalitate. El e pe punctul de vedere, că în Ungaria totul trebuie să mîrgă unghuresc și în limba maghiară — sistematic. Vorbesce despre Metropolitul Mețianu, „dela care se pôte pretinde să scie limba statului“ și cere ca autoritățile bisericești superioare să corespundă unghuresc cu organele statului.

Cariera militară.

(Răspuns anonimului „Mars“.

— Urmare. —

Delanistru a mai cutezat a susține, că 99 de procente din tinerii, ce intră în armată, sunt perduți pentru noi și această afirmația a atins neplăcut ambiția lui Mars, care făou declarația în numele Ardelenilor ca și când Delanistru de Ardeleni s'ar fi acățat. El a vorbit despre Românii în genere și pe noi deopotrivă trebuie să ne döră când ne pierdem Românașii noștri fă ei din ori-care unghiu al românismului.

Adevărul este, că rar am găsit un ofițer român, care să nu fi vorbit mai bucuros nemțesce, decât românesce, ba am găsit și de aceea, cărl, ori din rușine, ori din alt motiv, n'au voit de loc să vorbescă românesce și — incredibile dictu — chiar și de aceea, cărl și-ar fi sărit în ochi, decât ai fi îndrăsnit să le aduci *insulta* și să susții, că ei sunt Români. Omenii de aceștia 100 de-odată de ar îmbrăca tunica de general nu ni-ar folosi nimic.

În constelațiunea politică, în care se găsesce poporul român ađi, nu generalii austriaci au să-i ajute, ci propriile lui forțe. Horia și Iancu, măcar că nu purtasera nici odată tunica de general, îndată ce au încuns sabia au devenit beliduci perfecti, *pentru-că inima, ce bătea într'înșii, era largă și caldă pentru tot ce e românesc*.

Dér s'au schimbat timpurile. Acelea erau timpuri de gloriă, ađi trăim timpuri

egoistice, atunci se luptau omenii pentru ideale, ađi pentru ambiții personale și pentru... pentru draga materie, care face pe om bogat. — De aceea mai ales noi trebuie să ne punem pe picior de rebel cu idei, cărl vréu să ne submineze idealurile noastre.

Se plânge Mars, că 12 tineri români (ce fatalitate?! chiar Români) au fost respinși dela esamenul de primire în Sibiu și trage de aci concluzia, că Delanistru are drept, că tinerii nu se mai imbulzesc la miliția, căci atunci n'ar fi respins pe cei 12 tineri, deși admite Mars, că acei 12 tineri n'au împlinit condițiile.

La cetirea acestor șire mi-au venit în minte cuvintele unui domn, care era soldat cu toi trup și suflet și care se anunțase cu alți doi colegi ai săi, tot Români, la depunerea esamenelor pentru șoola de reșboi. Domnule, imi dizea el, au început Nemții să prindă frică de noi, că ne prea imbulzim la otele de carne rezervate fiilor devotați până la mörte devisei austriace „*divide et impera*“ și ne-au trântit pe toți trei. — Și inchipuesce-ți, imi dizea el, ste team de față cu aspiranții, de ale căror răspunsuri ei înșiși se rușinau și veđi aceia au prestat esamenul. Și fiind-că această împrejurare l'a disgustat atât de mult, a părăsit cariera ce-o începuse cu atâta insuficiență. — Cum se face această, d-le Mars?! Nu cređi d-ta, că decât cei 12 tineri erau fi cător-va generali, ér cei 3 ofițeri ai vreunui baron, și unii și alții își ajungeau scopul?

Dér decât tinerii se imbulzesc atât de mult la miliția, atunci ce rost are ordinațiunea cea mai nouă despre „*Befähigungs-Prüfung*“, care admite soldați de rënd, ca după un serviciu de 1—2 ani să depună esamenul de cadeți? Ote această ordinațiune denotă imbulzeala la armată?

Înzadar, nici ordinațiunea această nu va duce la scop. — Cum armata noastră nu este națională și prin urmare intrarea în serviciul ei nu pôte avea de basă entuziasmul național, pe care se bazează toate celelalte armate continentale, evident, că conform spiritului timpului de ađi numai o salarizare bună ar puté atrage tinerimea la armată, deși această încercare, în fața curentelor naționale din monarchia, nu ar avea rezultatul dorit și va rămâne și densa forțe problematică. Dör vedem, că și armatele naționale au trebuit să țină cont de spiritul vécului și au marit salariile ofițerilor la maximul posibil.

Referitor la imbulzeala tinerilor la armată și la școlele militare scrie „*Pester Lyod*“ un articol lung în numărul său din 13 Ianuarie despre școlele militare c. și r., care mi este tocmai binevenit și care întăresce așertiunea mea. Éta ce scrie acest diar oficios și merit pentru lumea mare:

După ce face o comparația între școlele militare a celorlalte puteri și constată superioritatea acelor, continuă: „*La noi servesc școlele militare în linia primă pentru scopul amintit (adecă pentru îngrijirea (Versorgung) orfanilor militari)*“.

Aici spune diarul pestan un neadevăr, căci de fapt nu numai orfanii, ci contingentul cel mai mare al elevilor militari il dau tocmai fiil generalilor și ofițerilor activi. Un lucru acesta, care numai în imperiul nostru, cu obiceiuri ruginite și cu zopf, pôte exista. Căci döră un om ajuns în poziția unui general va fi în stare să susțină copii la școli pe spesele sale și să n'astepte, ca țera să i-l crească, când sciut este, că sote de copii săraci de o miiă de ori mai talentați, ca copiii cutărui general său ofițer de ștab, se prăpădesc din lipsa neajunsurilor materiale.

Dér să vedem, ce dize aceeași fôia mai departe: — „*Statu*“, continuă „*Pest. Lyod*“, care întinde mijlocele spre acest scop împlinesce o datorință umanitară primordială (Da, decât copii orfanii militari și alții săraci capabili ar găsi acolo adăpost, dér nu copii de omeni bine situați); mai departe cercetază aceste școli acei băieți, ai căror părinți n'au parale spre a-i lăsa să studieze mai departe; său astfel de părinți, cărl nu mai sciū ce să începă „*mit ihrem*

missrathenen Nachwuchs“, (cu porodițelor, ce s'a brodit rea), din care cauză și predau disciplinei militare severe, ca să înlocuiescă această autoritatea părintescă.

Din propriul îndemn, din „*vocațiune*“ pentru chemarea onorifică, din convingerea, că vestmântul soldatului este un vestmânt onorific, nu-și dedică nimeni (adecă nici chiar Nemții și Ungurii, cărl sunt prea mulțumiți cu dualismul) copiii carierei militare, și cu cătește poziția cui-va în societate mai înaltă, și cu cât cine-va e mai bine situat, cu stăta mai puțin. — „*Solche sonderbare Schwärmer finden sich nur noch unter den alten officieren*“ („*Asemeni visători curioși se mai găsesce numai între bătrânii ofițeri*“), dize numitul diar și apoi continuă: Țăranul, comerciantul, funcționarul și chiar aristocratul au devenit mai înțelepți; până când nu sunt constrinși, nu dau statului nimic, și decât sunt siliți, o fac această pe calea *voluntariatului*, care nu împiedecă altă carieră. — Asta e adevărul, esclamă numita fôia, și nimeni nu se va mira decî când va auzi părerea curioasă: „*Mein Sohn hat talent und ist fleissig, braucht nicht Officier zu werden*“ („*Fiul meu are talent și e diligent, n'are lipsă să se facă ofițer*“).

Apoi se intrăbă „*P. L.*“, că ote este leac în contra acestui morb, și își răspunde: noi nu credem să se afle curând o medicină; nici chiar ridicarea salariilor nu va puté fi o momeală, (Lockmittel) pentru părinți. Pentru mult timp înainte nu ne putem aștepta la o întorcere spre bine în privința această și nu ne rămâne, decât deocamdată să socotim cu jurstarile date, deși acestea fără îndoială sunt forțe nefavorabile. — Până aci „*Pest. L.*“, ér eu din din parte-mi nu mai am nimic de adaus.

Cât despre salariile ofițerilor las să urmeze aci vorbirea deputatului *Oppenheimer* în ședința delegațiunei austriace ținută la 19 Ianuarie a. c. El ilustrază în destul, cât de miser este dotat ofițerul „*marei puteri*“ Austro-Ungaria față chiar de statele balcanice, despre care Ugron vorbia mai demădi în delegațiuni, că ar vré să le ia sub protectoratul Maghiariei. — *Oppenheimer* dize: Din comparația făcută cu salariile ofițerilor din alte state rezultă, că ofițerii noștri nu numai, că stau mai rău decât ofițerii Francoiei, Germaniei, Rusiei și Italiei, ci chiar și decât ofițerii României, Bulgariei și Serbiei. — Adecă mai rău decât noi stau numai „*Turcii*“. — Pe când la noi capătă un sublocotenent după ridicarea soldei 840 fl., pe atunci primesce sublocotenentul în Franca și România 1100 fl.; pe când la noi un locotenent capătă 1020 fl., capătă în Franca 1297 fl., în Germania 1254 fl., ér statele balcanice plătesc o soldă cu mult mai mare, decât acestea. — La noi capătă un căpitan 1200 respective 1500 fl., pe când în Germania capătă căpitanul 2495 fl., în Bulgaria 2000 florin, în Franca și Rusia 1800 fl., în România 1600 fl. etc.

Referitor la raportul salariilor ofițerirescî față cu amplexiții civili din Austria este într'adevăr ridicol a mai desbata asupra acestui punct. Ar fi adevărat pierdere de timp, decât ne-am pune să recităm ceea-ce țările germane au schițat atât de clar și ceea-ce și d l Mars trebuie, că a cetit (*Reichswehr, Armeebblatt, etc.*)

Salariile funcționarilor civili din Ungaria sunt într'adevăr mai mici, decât ale ofițerilor. Dér cine se va pune să ia exemplu dela stările anormale din Ungaria?! Salariul sistemizat al acestor funcționari e mic, dér venitele lor laterale sunt de 2 ori așa de mari. Diurnele peste diurne, remunerații grase și tot felul de venite, cărl, natural, numai în fericita Ungaria sunt posibile. Câte un notăreșel are salar sistemizat de 600 fl., dér cine va dubita, că venitele lui se urcă la potență? D-l Delanistru sigur a avut în vedere funcționarii civili ai Austriei și cu tot dreptul.

(Va urma.)

SCRIRILE ȚILEI.

— 10 (22) Februarie.

Monarchul bolnav. De câte-va zile Majestatea Sa monarchul suferă de rēcălă mai ușoră. Din cauza această nu pôte părăsi palatul din Buda.

Alegerea de medic pentru cercul *Voivodin* s'a făcut în 20 Febr. n. c. A fost o „*alegere*“ întocmită într'u tôte după sistemul lui Banffy celui în piele de ôie. Înaintasera concurs și doi Români, dér volnicul *fisolgăbiru* nu i-a pus în candidația, ci spre mai marea indignare a Românilor *fă declarat de „ales“ un Jidan din Verșeș*. S'a protestat în contra acestei volnicii, care a produs multă amărăciune între Români.

Avis. Primum spre publicare următorul avis: Reuniunea română de gimnastică și de cântări arangiază *măne (Vineri 11 (23) Febr. a. c.)* în sala dela „*Redută*“ o serată muscă împreună cu dans, la care se invită toți membrii Reuniunii. Invitări și bilete speciale nu se trimit. Începutul la 8 ore sêra. — *Comitetul*.

Subvenții străine în România. Diarul „*Universul*“ a ridicat cestiunea, că ote școlele străine din România, subvenționate de state străine, cum își primesc subvențiunile lor, prin mijlocirea guvernului, ori nu? „*România Jună*“ constatând, că multe școli maghiare din țera sunt subvenționate de guvernul unghuresc și de societatea St. Ladislau din Budapesta, dize, că decât aceste școli nu-și primesc subvențiunile prin guvernul român, ba pôte chiar direct, această stare de lucruri va trebui să înceteze. „*Curierul Financiar*“, vorbind de tranșarea cestiunei rentei școlilor române din Brașov, scrie, că acum e vorba de a-se stabili în România aceeași măsură pentru subvențiunile date de guvernul ungar școlilor maghiare din România. „*Astfel, că tôte aceste subvențiuni să fiă depuse la cassa de depuneri din Bucuresci*“. Nu scim de unde și-a luat „*Cur. Fin.*“ informația, dér în afacerea școlilor noastre cocmai că nu se trătază de „*subvențiune*“, ci de o rentă anuală.

Câți Români sunt în Viena. Comitetul pentru înființarea unei biserici române în Viena, a redactat o listă a familiilor române aflate în Viena, pe care a înaintat-o Consistoriului din Cernăuți. După această listă, ale căreia date sunt luate dela consiliul școlar, în Viena se află 282 *familii române gr. or. și 145 copii*. S'a constat cu ocaziunea această și faptul, că 40 fetițe din cele mai bogate familii române, mai ales din România, își fac educația prin mănăstiri de călugărițe catolice din Viena.

Sesiunea Corpurilor legiuitoare române va fi prelungită până la 15 Martie v.

Conferirea de medalii. S'a conferit d-lui G. Ionescu-Gion, inspector general al învățămîntului secundar, medalia *răspătă muncii* cl. I; poetului George Coșbuc i-s'a conferit medalia *Bene merenti*; asemenea e fost distinsă d-na *Cleria Bertini-Attili*, poetă din Roma, cunoscută dela serbarea Românilor la columna lui Traian, cu medalia *Bene merenti* cl. I.

Societatea geografică română își va serba în curînd a 25-a aniversare prin o serie de conferențe. Serbarea va fi preșidată de M. S. Regele Carol. Intre alți conferențieri va vorbi și d. Em. Racoviță, celebrul explorator la Polul Sudic.

Ministru-președinte român. D-l G. Gr. Cantacuzino, a căruia sănătate s'a restabilit, a plecat la sfatul medicilor din Viena la Meran pentru continuarea curei. De aici, precum se asigură, președintele cabinetului se va întorce la sfîrșitul lui Februarie st. v. la postul său.

Starea sēmănăturilor în România. După datele statistice culesse de ministerul român al domeniilor starea sēmănăturilor de tōmnă este până acum cât se pôte de favorabilă și promițătoare. În tōmna anului 1899 s'an sēmănat pe întreg teritoriul României 1.510,080 hectare cu grâu și 262.240

hectare cu rapiță. În asemănare cu ultimii cinci ani anteriori, în toamna trecută s'a sămănat cu rapiță un teritoriu de 4—5 ori mai mare. Din toate județele țării se raportează, că starea sămănăturilor de toamnă e eminentă, afară de județul Constanța, unde lipsa de zăpadă a făcut, ca grâul și rapița să sufere.

Greva preparanților din Clușii. Alaltăeri a izbucnit grevă în preparandia din Clușii. Seim că greva au proclamat-o preparanții, cari nu sunt mulțumiți cu directorul Orbok. Ei au decis să nu cerceteze cursurile, până când nu vor căpăta satisfacția dela director, care îi bate. Cu toate silințele, ce și-a dat inspectorul de școle de a-i imblândi, greviștii stau morțiș pe lângă propusul lor și cer depărtarea directorului. Ei se plâng, că acesta 'i palmuesce, că 'i pune să-i facă servicii nedemne de ei și că îi închide în locuri murdare.

Cererile pentru ajutoare din fundațiunea Dr. Iohann Plecker sunt a-se înainta, conform publicațiunii n-rul 864, dela 31 Ianuarie a. c. Magistratului orașenesc din loc, până în 10 Martie st. n. Cu această zi expiră termenul de concurs.

Andrée. „Lokalanzeiger“ din Berlin a căpătat o telegramă din Stockholm, după care în *Ottava* s'au răspândit sciri noi despre *Andrée*. În Octomvre anul trecut mai mulți Eskimoși s'au dus la *Churchill-fart* și au povestit, că pe acei oameni albi, cari „s'au scoborit din cer“, i-au ucis primăvara trecută nisce tâlhari eskimoși. Ei mai adaug, că au văzut rămășițele balonului și că seiu și unde au fost ascunse.

Bora în Fiume. Se anunță din Fiume, că „bora“ bantue din nou litoralul. Circulația corăbiilor a fost sistată.

Morte subită. Eri s'era pe la orele 6, muncitorul Langmeier, trecând pe lângă grâului, cădă de-odată la pământ și fiind dus la poliția muri numai decât. El fu lovit de apoplexia, era om de 66 ani și necăsătorit.

Imnul național al Burilor. Burii au un imn național, al cărui text și musică derivă dela Felix Catharine Van Rees, care s'a născut la 1831 în Zutphan din Olanda. Domnișora Rees a compus imnul în 1875 și Burii s'au bucurat așa de mult de compoziția aceasta, încât adunarea din Pretoria a primit-o pe lângă exprimarea mulțamitei publice.

Noua pușcă francesă. Cu ocazia desbaterii bugetului armatei, ministrul de război *Galiffet* a declarat, că are să comunice ceva surprinzător. Generalul *Deloze*, reformatorul artileriei francesă, a descoperit o pușcă, ce în privința bunătății întrece toate pușcile de până acum.

Corul român din T-Cubin va da în 13 (25) Febr. c. un concert cu reprezentațiune teatrală în favorul fondului său. Pentru comitet: Remus Bortos, secretar, Ioan Raia, președinte. Intrarea: Locul I. 1 cor. 60 fil., locul II. 1 cor. 20 fil., locul III. 60 fil.

Programa: 1) „Serenadă“ de Porumbescu, cor. bărb., 2) „Noptea de St. George“, vodevil, în II acte, de T. Alexi, musică de Nic. Stefu. Se va reprezenta prin d-nii și d-rele: Ilie Baghera, George Balan, Liuba Sarmes, Maria Miat, G. Rosmir, Rachila Cocora, Cor. Sarmes, Leposa Bucăciu. 3) „Doi ochi“, romanță de G. Ventură, violină solo de d-l Nicolau Radu, acompaniat la pian de d-l Alex. Peter. 4) „Între piatra Detunată“, cor. bărb. de G. Dima, instruat și condus de d-l Sim. Cioc. 5) „Mama“, poezie de I. Popovici-Bănățanu, declam. de Achim Miat. 6) „Cântecul marinariilor“ de T. cav. de Flondor, cor. bărb. 7) „Prima rochie lungă“, monolog de I. Vulcan, predată de d-ra Rachila Cocora. 8) „Lugojana“ de I. Vidu, cor. mixt. Cântările din piesa teatrală le va acompania la pian d-l Alex. Peter. În pauză se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“.

Răsboiul din Africa sudică.

Foile englese sunt pline cu sciri de bucurie. Ele spun, că generalul *French*, care a părăsit Sâmbătă Kimberley, a dat peste armata lui *Cronje*, ba cu ajutorul lui *Macdonald* i-ar fi suces a ajunge în frontul armatei Burilor, pe cari îi așteptă la vadul *Klipkraal* de pe râul *Modder*. „Standard“ spune mai mult. El dize, că *French* a tăiat linia de retragere a lui *Cronje* spre *Bloemfontein*, ér „Daily Mail“ spune chiar, că *French* și *Macdonald* ar fi impresurat pe *Cronje*.

Acestor sciri însă nu li-se pôte da credemânt, căci de altă parte se susține, că *Cronje* nu se retrage pe linia râului *Modder*, ci a râului *Riet*, ér la *Koffyfontein* a fost o luptă însemnată între Burii și Englesi, în care luptă Burii au luat toate proviziunile Englesilor, menite pentru *Kimberley*, ba au prins și 100 de Englesi. Că în ce direcția a plecat armata bură din *Koffyfontein*, nu se scie.

Etă scirile mai nou:

Situația la Vest.

Londra, 20 Februarie. Tote comunicatele constată unanim, că Burii se retrag pe întreaga linie. Pentru Englesi însă e forte îngrijitor, că *Roberts* și beliducii săi n'au nici cea mai mică scire despre aceea, că unde e *Cronje*. Față cu scirile, că Englesi au impresurat pe *Cronje*, ministerul de război deelară, că despre acesta nu scie nimic. — Din *Jakobsdal* se anunță unei agenții telegrafice: După evacuarea lui *Magerfontein* *Cronje* a grăbit repede spre *Rondhavel* și a trimis un detașament pentru a apăra *Jakobsdal*. A renunțat însă la planul acesta. *Kelly-Kenny* a ajuns la vadul *Klip ariergarda* lui *Cronje*. Într'aceea grosul armatei lui *Cronje* a mers în direcția ostică. Ariergarda și-a făcut bravdatoria, căci în timp ce *Kelly-Kenny* s'a opus, ea a făcut posibil mării armate a Burilor să dispară fără veste.

Bruxella, 20 Februarie. Agenția transvaaliană constată, pe basă de informațiunii sigure sosită dela Pretoria, că armata lui *Cronje* e în stare pe deplin intactă, nu-i lipsesc nici un tun, nici un om. Armata acesta în ori-ce împrejurări va apăra drumul, ce duce la *Bloemfontein*. În drumul său *Cronje* a căpătat însemnate întăriri și acum dispune de peste 35,00 oameni și de o înspăimântătoare artilerie.

Kimberley, 20 Febr. În jur de Kimberley nu mai sunt Burii. Ei au părăsit *Dromfield*, *Saltpan*, *Scholtzneck* și *Spitfontein*.

Londra, 20 Februarie. Lord *Roberts* telegrafază din *Pardeburg*, 30 miluri englese depărtare de *Jakobsdal*, că *Methuen* plecă cu trupe și proviziuni la *Kimberley*.

Din Capland.

Arundel, 20 Februarie. Agenției „Reuter“ i-se anunță: Așa se pare, că în jur de *Arundel* sunt puținii Burii. Cu ocazia recunoșterii de Sâmbătă s'era Englesi au vădut numai 600 de Burii, ér de atunci nu se mai vede nici unul. E probabil, că 1000—2000 dintre ei vor rămâne la *Colesberg*, ér 10,000 au fost retrași, ca să rețină trupele englese năvaltore în *Oranje*, de cătră apus.

Apărarea Angliei.

Regina Victoria a adresat comandantului armatei englese *Wolsley* o scrisore de următorul cuprins:

Deore-ce partea mare a armatei se află în Africa-sudică, regina e pe deplin în clar, că trebuie luate măsuri necesare pentru apărarea țării. Regina se încrede în alipirea devotată către patriă și tron și se întorce cătră soldații, cari și-au făcut serviciul, să mai servescă încă odată în locul acelora, cari umăr la umăr cu soldații coloniilor se opun cu atâta curagiu invasiunii din Africa sudică. Noile batalioane vor fi numite „batalioane regesci de rezervă“.

Englesi trebuie să învingă?

A produs o mare senzație la Paris scrisora publicată în ziarul „Figaro“ apărut alaltăeri dimineața, pe care a primit-o dela trimisul său special din Londra. În

acastă scrisore corespondentul lui „Figaro“ spune, că a avut convorbiri cu oameni politici, literați și industriali, și toți sunt de aceea părere, că Englesi trebuie să învingă și să intre în Pretoria, capitala Transvaalului, ori cât ar dura războiul și ori-ce sacrificii s'ar cere pentru acesta. Ei au adăugat, că trebuie ca Burii să fie împedecați de a forma un imperiu african, în detrimentul Englesilor.

Impresiuni pe câmpul de luptă.

(Din scrisorile unor soldați englesi.)

Ziarele englese au publicat, în ultimele vremuri, multe scrisori trimise din Africa sudică de soldații englesi. Un diar german a avut curiozitatea de a estrage din aceste scrisori și de a aduna la un loc toate pasajele, în cari acești soldați își povestesc impresiunile din luptele la cari au participat. Culegerea acesta e interesantă, pentru-că găsim acolo aproape toate sentimentele, pe care *Tolstoi* le-a analizat așa de bine în mai multe opere ale sale.

„La prima mea întâlnire cu Burii, dize un soldat engles, mi-am dat seamă de ceea ce simți sub focul dușmanului.

„E o senzație deosebită, dér care nu e prea neplăcută. Gâfăi; te cuprinde o enervare și simți impusături prin tot corpul. Timp de două secunde și-se pare, că ai pierdut facultatea de a porunci mușchilor tăi. Fără voe pleci capul, îți vine un gust neînfrânat de a te duce să-ți cauți un adăpost. Te simți, după un moment, pătruns de un frig, care ajunge până la inimă. În fine, fiorii și-se împrăscie și devii ér stăpân pe tine“.

Un altul deelară, că a fost cuprins pe câmpul de bătăe de un ris nepotolit: „Am vădut, lângă mine, cum palaria unui camarad a fost luată de o sfărâmtură de obuz și mi-a venit să rid ca un nebun; un ris necurmat, dureros, isteric; zadarnic căutam să-l stăpânesc; s'a oprit de-odată în momentul când am auzit vocea oficerului, care striga o comandă“. Un al treilea povestese, că primejdia îi da frigur de entuziasm: „Eram așa de mulțumit, că-mi venea să dantez“. — „Mulți din camaradii mei simt același lucru; își string mâna unul altuia și scot strigăte de bucurie, ca nisce scolari într'o sală de recreație“. Un veteran spune, că de câte-ori a intrat în foc, a simțit impresiunile unui om, ce se înecă. Perde sentimentul prezentului.

Tot trecutul său i-se arată dinaintea ochilor în tablouri repezi și forte limpezi. Memoria îi represintă în câte-va momente toate evenimentele vieții sale, chiar cele mai neînsemnate, chiar cele mai uitate, cu o claritate, o precisiune estra-ordinară. Alții, în fine, mulți la număr, deelară, că în tot timpul bătăliei nu și dau seamă de nimic; nu și aduc aminte decât de două lucruri: sgomotul formidabil, asurzitor al artileriei dușmane, și un fel de amorțire, de somnolență, care nu le lasă în minte decât o singură idee, anume, că nu trebuie să și părăsescă postul. Aceste stări sufletești se află toate în „Amintirile dela Sevastopol“ și în „Răsboiul și Pace“.

NECROLOG. Ioan Marin, paroch român gr. or. în *Crisbav*, după scurte suferințe, împertășit cu s-tele *Taine*, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Miercuri în 9 (21) Februarie a. c. la orele 8 s'era, în etate de 46 ani și în al 23-lea an al preoției și fericiitei sale căsătorii. Despre această dureroasă pierdere încunoscimăm pe toate rudemile, amicii și cunoscuții.

Rămășițele pământești ale reșosului în Domnul se vor ridica din casa proprie și se vor depune spre vecinica odihnă în cimitierul bisericei române gr. or. din *Crisbav* Sâmbătă în 24 Februarie v. orele 10 înainte de ameză.

Fie-i țărina ușoră!

Crisbav, 10 Februarie v. 1900.

Maria Marin n. Popoviciu, ca soție. *Ion Marin*, ca fiu, *George* învățător, *Nicolae* învățător, *Vasile* Marian cantor, ca frați. *Paraschiva* Tulbure, nasc. *Marin* ca soră. *Sofronie P. Popoviciu*, director pens. *Ioan* Tulbure preot, *Ion* Vătășan preot, ca cumnați. *Teodora P. Popoviciu*, *Anica* Vătășan *Maria* Rujan, *Maria* Duța, *Elena* Bogdan, ca cumnate.

ULTIME SCIRI.

Viena, 21 Febr. Se crede, că Cehii vor face erăși obstrucțiune.

București, 21 Februarie. În comisiunea bugetară a camerei E. *Costinescu* a propus a-se concedia un întreg corp de armată pentru motive de economii bugetare. Comisiunea a admis tot pentru aceste motive să se dea concedii trei luni pe an, pe serii, la toate trupele permanente.

București, 21 Februarie. Toți membrii comitetului secret revoluționar al Bulgarilor, căți se află aici, vor fi espulsați.

Bruxella, 21 Februarie. În urma situațiunii schimbate pe câmpul de luptă, consiliul de război al Burilor a decis, să sisteze asediarea *Ladysmith-ului* și să se retragă din *Natal*. A mai decis retragerea tuturor forțelor la granița transvaaliană. Retragerea s'a întemplat deja.

Londra, 21 Februarie. Speranțele într'un succes engles sunt mari. Burii sunt considerați ca bătuti pe întreaga linie și se așteptă grabnicul sfârșit al războiului.

Pretoria, 21 Febr. Scirea despre liberarea *Ladysmith-ului* încă nu s'a adevărit.

DIVERSI.

Pasteur și primul său pacient.

Era prin anul 1885, când invențiunea marelui bărbat *Pasteur* de a vindeca turbarea prin vaccinare se presenta ca un lucru cu totul nou. În acel an s'a întemplat, la un păstor cu numele *Jean Baptiste Jupille* din comuna *Viller Ferlay* (*Francia*) a fost mușcat de un câne turbat. Localul s'a petrecut astfel: păstorul *Jupille* era pe câmp cu oile și tot pe acolo erau o mulțime de copii, cari se jucau pe câmp. De-odată vede, că un câne turbat se aruncă asupra copiilor. Copii, tipând și plângând, alergară în toate părțile dinaintea cânelui. *Jupille* vădă pericolul și cum din întâmplare avea în mână un sbiciu, se repezi asupra cânelui și, după o luptă mai lungă, îi sucese a-l lega și a-i sfărma capul cu oțelăiul. O mână a sa însă era cu totul sfășiată, dér se mângăia cu aceea, că a scăpat copiii din gura cânelui turbat. Din norocire primarul acelei comune tocmai auzi cu câte-va zile mai înainte despre invențiunea lui *Pasteur*. Primarul numai decât telegrafă la Paris despre cele întemplate. *Pasteur* dispuse să se trimită la Paris *Jupille*. Acesta a fost apoi primul între cei vaccinați cu serum contra turbării și vindecat. Păstorul *Jupille* după ce s'a însănătoșat a fost primit de *Pasteur* ca îngrijitor în noul său institut, unde a rămas până la moarte. În fața institutului „*Pasteur*“ e așezată statuă păstorului *Jupille* ca aducere aminte, că el a fost primul pacient al noiei invențiuni datorite marelui învățat *Pasteur* mort în luna lui Septemvrie 1895).

Scrisora unui ofțer engles de pe câmpul de luptă. Fiul unui Engles, ce trăese în *Viena*, a scris tatălui său o epistolă din lagărul lui *Galacre*, în care spune între altele: Ni-am transformat regimentul (*Derbyshire*) în infanterie călăreță, căci altfel nu ne putem măsura cu Burii. Burii impușcă asupra noastră până când ajungem la 300 yarde depărtare de pozițiunea lor, apoi se urcă pe cai și până când ocupăm noi poziția lor, ei dispar la moment, ca și când n'ar fi fost acolo. Burii de altmintrelea se mișcă estraordinar de repede, nu așa ca noi, cari suntem binișor îngreunați. Soldații noștri sunt sdraveni băeți și n'au alt dor, decât să dea odată ochi cu inamicul. Hei, decât ni-ar succede odată acesta, li-am arăta noi ce seim, dér îți spun, că Burii numai atunci pușcă, când sunt acoperiți. Noi, ofțerii, avem aceeași uniformă ca și soldații de rând. Serviciul nostru este obositor, însă schimbăm alternativ paza, și când suntem liberi, jucăm fotbal. Victualile le căpătăm ieftin dela Olandesi...

„Dela Tipografia A. Mureșianu“

din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

Scrieri istorice.

Din cartea d-lui *Azentie Severu*, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată *„Răspuns la cartea neagră“*, cu un bogat adaus despre arderea *Aindului*, se mai pot căpăta esemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

Memorii din 1848-49 de regentatul *Vasilie Moldovan*, fost prefect al Legiunii III în 1849-49. Istoriisrile cuprins în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei corone de oțel“, opul mult dorit și așteptat al d-nului *G. Coșbuc*, a apărut în editura librăriei *C. Sfetea* din *Bucuresci* și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria această ni-se arată oglinda viună a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și însușefitoare. Cartea e provădută cu număröse portrete și ilustrațiuni. Ea stă în legătură cu *„Războiul nostru pentru neatarnare“* scris tot de d-l *G. Coșbuc*, așa că cine și-a procurat pe acesta trebuie să și procure și *„Povestea unei corone de oțel“*. Sperăm, că fruntașii noștri, înțelegând importanța acestor scrieri, vor stărui din răspuțeri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambela cărți dela *„Tipografia A. Mureșianu din Brașov“*. *„Războiul nostru pentru neatarnare“* costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), *„Povestea unei Corone de oțel“* 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din istoria țării, „tălmăciță de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemțescă a *D-ului Th. B. Welter* și întocmită pentru folosul poporului român din *Bucovina*, a apărut în editura *„Deșteptării“* din *Cernăuți*: *partea a doua*. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela *Tipografia „A. Mureșianu“* și esemplare din partea întâi, adăugând și pentru această 5 cr. porto.

Zarandul și munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să și cunoască țera și nămul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„Pintea Vitezul“, tradițiun, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Oea mai completă scriere despre eroul *Pintea*. În ea se cuprind fôrte interesante tradițiuni și istorisirii din tôte părțile, pe unde a umblat *Pintea*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Țera noastră“. Descrierea părților *Ardealului* dela *Mureș* spre miadă-și valea *Murășului*, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros aprețiată de înrêga țiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Românul în sat și la ôste“ Acesta este ritul unei noue cărți, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

CALENDARUL PLUGARULUI

pe anul visect 1900.

se află de vânzare la

Tipografia A. Mureșianu din Brașov.

Acest Calendar au intrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul fôrte bine reușit al lui *Avram Iancu*. Urmază apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sêrbătorile și alte țile schimbătoare, calculul sêrbătorilor mai mari, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 luni, urmază taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competențele de timbre, măsurile metrice, tângurile corectate din *Transilvania*, *Bănat*, *Țera un-gurêscă* și *Bucovina*. În partea literară găsim un interesant capitol privitor la începerea războiului

pentru neatarnare de *G. Coșbuc*; apoi *„Popa Stoica“*, poesiă de *Dim. Bolintineanu*. *Avuția și binefacerea* (un interesant capitol după *Smiles-Schramm*). *Doina*, *In șanțuri* (poesii) de *G. Coșbuc* etc. În partea igienică și economică: *Un dușman al omului* (*rachiul*); *Ce să facă părinții*, ca să și ferescă copiii de orbiă; *Cum să tracteze părinții pe copiii lor orbi*; *Bune sunt beuturile pentru copii*? *Urméază apoi partea economică: Vitele roșii* (*pinzgau*), de *I. Georgescu*. *Despre gunoii*, de *I. Georgescu*; *Sădirea pomilor*; *Hrana vitelor* (*Grăunțele, sfeclele și apa de beut*). La urmă mai multe povețe prețioșe și glume apoi anunțuri. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vânđătorii primesc rabatul cuvenit.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Februarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.60
Renta de corone ung. 4%	94.10
Impr. câil. fer. ung. în aur 4 1/2%	100.60
Impr. câil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.25
Oblig. câil. fer. ung. de est. I. amis.	99.40
Bonuri rurale ungare 4%	99.30
Bonuri rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	162.50
Loșuri pentru rez. Tisei și Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	99.70
Renta de hârtie austr.	99.65
Renta de aur austr.	98.80
Loșuri din 1860.	137.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	126.25
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	186.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	235.70
Napoleonori	19.29
Mărci imperiale germane	118.22 1/2
London vista	242.50
Paris vista	96.25
Rente de corone austr. 4%	99.65
Note italiene	89.80

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Februarie 1900.

Banconota rom. Cump.	18.90	Vând.	18.96
Argint român. Cump.	18.70	Vând.	18.75
Napoleonori. Cump.	19.08	Vând.	19.14
Galbeni Cump.	11.20	Vând.	11.30
Banle Rusesci Cump.	2.54	Vând.	—
Mărci germane Cump.	118.—	Vând.	—
Lire turcesci Cump.	21.40	Vând.	—
Scris ionc. Albina 5%	101.—	Vând.	101.50

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*

Redactor responsabil: *Gregoriu Maior.*

Nr. 2226 — 1900.

PUBLICAȚIUNE.

Se închiriază următoarele obiecte orașenesci pe cale de oferte și anume:

- a) Pe durata din 29 Septembrie a. c. până în Septembrie 1906:
 - 1) Locuința în casa orașenescă, șirul inului 35, cu 12 odăi, bucătărie, cămară, șopron de lemne și pod.
 - 2) Locuința brutarului cu lucrătorea, strada măcelarilor 7.
 - 3) Harul „La Coronă“, strada vâmei.
 - 4) Berăria orașenescă, strada poșții.
 - 5) Casa orașenescă, prundul rozelor Nr. 3.
 - 6) Casa orașenescă, strada spitalului (templul israelitic).
 - 7) Casa orașenescă strada spitalului Nr. 69.
 - 8) Cafenêua de pe promenadă.
 - 9) Etablimentul de inotat și scaldă.
 - 10) Cărciuma din ștejeriș.
 - 11) Cărciuma dela podul Băusei.
 - 12) Prăvălia de sub podul bătușilor 9 (asum *Stangel & Zekeli*).
- b) Pe durata din 30 Aprilie 1900 până la 29 Septembrie 1906.

Chișcul de pe promenadă dimpreună cu o parte din promenada dinaintea acestui chioșc pentru punerea meselor.
- c) Pe durata din 1 Ianuarie 1901 până în 29 Septembrie 1906.

Cărciuma de pe locul tângului de vite (obor).

Pertractarea de oferte va avea

loc în 15 Martie 1900 înainte de prânđ la 10 ore în oficiul orașenesc economic, unde au de a se așterne până la amintita ôră ofertele scripturistice, sigilate și provădute cu un vadiu de 10% din chiria anuală oferată.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se pot în decursul ôre-

lor de birou înainte de prânđ examina în oficiul orașenesc economic până în ziua pertractărei de oferte.

Ofertele mai târđiu așternute sêu acele necorespundătore condițiunilor de oferte nu se iau în considerație.

Brașov, 14 Februarie 1900

Magistratul orașenesc.

Sz. 9109 — 1899. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirrê teszi, hogy Parsimonia takarékos és hitelintézet részvény-társulat törösvári végrehajtónak Ungur A. Ioan és 2 társa elleni 90 frt. iránti, és Clocoțan N. George végrehajast szenvedô elleni 90 frt. tôke követelés és járulékai iránti végrehajási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő Ô Tohán határáan fekvô. és pedig a 3216—1899 tk.sz. végzés alapján. Az 1264 sztkjvben A + 30, 31 hzs. alatt Ungur I. Alexandru és neje Radu Maria adósok nevén felvett egész fekvôkre 172 frt. az 1697 sztkjvben 349 és 350 hzs. alatt Mitarca Nikulae Iuon adós és az ô tulajdonos társai nevén felvett t-hát az egész fekvôkre a v. t. 156 § a) pontja értelmében és a C/1 alatt Mitarca Anua szül: Bojta javára Mitarca Nikulae Iuon és neje Ungur Ludovica jutalékára bekeblezett élekhossziglani haszonélvezeti jog érintetlen hagyásával 160 frt. a 3513—1899 tkvi sz. végzés folytán: Clocoțan N. George tartozása miatt: az Ô Toháni 1701 sztkjvben 286/2, 287/2, 288/2, 289/2, 290/2, 291/2 hsz. a foglalt birtoktestre 175 frt az 1872/2. és 1950 hsz. birtoktestre 15 frt. a 2603 a hsz. birtoktestre 6 frt. a 2826 és 2827 hsz birtoktestre 28 frt. a 4433/2 hsz. birtoktestre 8 frt. a 4990c/1 hsz birtoktestre 3 frt. az 5487 hsz birtoktestre 47 frt. a 6266a/2 és 6266 hsz birtoktestre 16 frt. a 6714 hsz birtoktestre 10 frt. a 8303/2 hsz fekvôre 4 frt. kikiáltási árban az ezen telekjegyzôkönyvben C 1 és C. 2 alatt Clocoțan Nikulae (alui Iuon) és neje Marc Salomia javára bekeblezett élethosz sziglani haszon élvezeti jog érintetlen hagyásával az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900 évi Aprilis hó 17-ik napján délelôtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becșarának 10% -át kêszipnzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elôleges elhelyezésérôl kikiáltott szabályzat elismervényét átszolgáltatni.

Brassó, 1899. évi november hó 11-án.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Dr. GRÜNFELD.

e. biró.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tângul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putê esecuta orî-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

*Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.*

Couverts, in tolä mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Tângul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.